

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 06.09.1974, sp. zn. 7 Tz 52/74, ECLI:CZ:NS:1974:7.TZ.52.1974.1

Číslo: 27/1975

Právní věta: Socialistická organizace, jejíž pracovník poškodil spotřebitele jednáním uvedeným v ustanovení § 121 tr. zák., má vůči tomuto pracovníkovi nárok na náhradu škody jen tehdy, jestliže spotřebitelům způsobenou škodu nahradila.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 06.09.1974

Spisová značka: 7 Tz 52/74

Číslo rozhodnutí: 27

Číslo sešitu: 6-7

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Adhezní řízení

Předpisy: 140/1961 Sb. § 121 141/1961 Sb. § 228 65/1965 Sb. § 172
§ 179

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 27/1975 sb. rozh.

Socialistická organizace, jejíž pracovník poškodil spotřebitele jednáním uvedeným v ustanovení § 121 tr. zák., má vůči tomuto pracovníkovi nárok na náhradu škody jen tehdy, jestliže spotřebitelům způsobenou škodu nahradila.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 6. 9. 1974 sp. zn. [7 Tz 52/74](#).)

K stížnosti pro porušení zákon a podané ministrem spravedlnosti ČSR zrušil Nejvyšší soud ČSR rozsudek okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 20. 11. 1973 sp. zn. 7 T 99/73 ve výroku o náhradě škody a poškozenou organizací Domácí potřeby Olomouc odkázal podle § 229 odst. 1 tr. ř. s jejím nárokem na náhradu škody vůči obviněným R. P. a V. N. na řízení ve věcech občanskoprávních.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 20. 11. 1973 sp. zn. 7 T 99/73 byly obviněné R. P. a V. N. uznány vinnými trestným činem poškozování spotřebitele podle § 121 odst. 1 tr. zák. a byly za to odsouzeny podle § 121 odst. 1 tr. zák. každá k podmíněnému trestu odnětí svobody na šest měsíců se zkušební dobou na jeden rok. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. jim byla uložena povinnost nahradit rukou

společnou a nerozdílnou poškozené organizaci Domáci potřeby Olomouc škodu ve výši 2100,- Kčs, přičemž tato organizace byla se zbytkem uplatněných nároků odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních. Rozsudek nabyl právní moci dne 4. 12.

Proti tomuto rozsudku podal ministr spravedlnosti ČSR stížnost pro porušení zákona ve prospěch obviněných. V ní vytyká, že okresní soud výrokem o povinnosti obou obviněných nahradit poškozené organizaci škodu 2100,- korun porušil zákon v ustanovení § 228 odst. 1 tr. ř. Poukazuje na to, že organizace Domáci potřeby Olomouc, která v trestním řízení vystupovala ve smyslu § 43 odst. 1 tr. ř. právem jako poškozený, neprokázala, že by v souvislosti s trestnou činností obviněných došlo k zmenšení jejího majetku, resp. že by jí vznikla škoda, a že tedy výrok okresního soudu o náhradě škody je vadný.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i řízení, které mu předcházelo, a dospěl k závěru, že byl porušen zákon.

V řízení, které napadenému rozsudku předcházelo, nebylo zjištěno žádné pochybení. Okresní soud také na základě úplného a nezávadně provedeného dokazování zjistil, že obviněné R. P. a V. N. od července 1971, případně již od 1. 1. 1971 do prosince 1972 v Klimkovicích, a to R. P. jako vedoucí prodejny Elektro č. 23305 Domácích potřeb Olomouc, a V. N. jako její zástupce při prodeji vybraných druhů spotřebičů ve více případech neuhrazovaly zákazníkům částku 40,- Kčs za vlastní odvoz zakoupeného spotřebiče, jak k tomu byly povinny podle vnitropodnikových směrnic, a poškodily tak za uvedenou dobu zákaznicky nejméně o 2100,- Kčs. Těmito částkami uhrazovaly různé škody, k nimž v prodejně došlo rozbitím zboží, případně tím, že neprováděly drobnější reklamace nebo reklamační lhůtu zmeškaly. Tento skutkový stav okresní soud také správně posoudil po stránce právní, když v něm shledal všechny znaky trestného činu poškozování spotřebitele podle § 121 odst. 1 tr. zák.

Rovněž tak pokud se týká výroku o trestu, okresní soud v souladu s provedenými důkazy zjistil všechny předpoklady důležité pro volbu druhu a výměru trestů uložených obviněným i pro rozhodnutí o podmíněném odkladu jejich výkonu.

Okresní soud však pochybil, když obviněným uložil povinnost nahradit organizaci Domáci potřeby Olomouc škodu. Odpovědnost za škodu způsobenou pracovníkem organizace porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi včetně případů, kdy se tak stalo trestným činem, upravuje zákoník práce (§ 172 a násl.). Nárok na náhradu škody tu může uplatnit jen organizace, u níž je pracovník v pracovním poměru, a to i v případech, kdy takový pracovník způsobil škodu cizí organizaci nebo třetí osobě. Organizace má pak proti takovému pracovníku postih, který může uplatnit i v trestním řízení v rozsahu uvedeném v § 179 a násl. zák. práce. Předpokladem tohoto postižního nároku organizace, která odpovídá za škodu způsobenou jejím pracovníkem ovšem je, že již náhradu škody cizí organizaci nebo třetí osobě poskytla, a že jí tedy skutečně již škoda vznikla.

V daném případě, i když je nepochybné, že organizace, u níž byly obviněné v pracovním poměru, odpovídala třetím osobám za škodu způsobenou obviněnými, bylo povinností soudu zabývat se otázkou, zda podnik Domáci potřeby Olomouc spotřebitelům, jež obviněné zkrátily o částky, které jim při vlastním odvozu elektrospotřebičů náležely, uvedené částky vyplatil či nikoliv. V tomto směru však nebylo poškozeným tvrzeno a doloženo, že by uplatňovaná částka nebo její část byla spotřebitelům vyplacena a že by mu tedy škoda skutečně vznikla. Rovněž tak ani okresní soud se touto otázkou nezabýval a nezjistil nic, co by svědčilo tom, že podnik Domáci potřeby Olomouc dodatečně vyplatil někomu ze spotřebitelů peníze, o které byl v souvislosti s koupí elektrospotřebičů zkrácen. Poněvadž tedy nebylo prokázáno, že uvedená organizace již nahradila některé z uvedených osob škodu způsobenou obviněnými, a že by jí tedy z tohoto důvodu vznikla škoda v době, kdy soud o

uplatněném nároku na náhradu škody rozhodoval, neměl soud zákonné důvody k tomu, aby podle § 228 odst. 1 tr. ř. uložil obviněným povinnost nahradit škodu, a jestliže takto rozhodl, porušil zákon v ustanovení § 228 odst. 1 tr. ř. v neprospěch obviněných. Z tohoto důvodu tedy Nejvyšší soud napadený rozsudek ve výroku o náhradě škody zrušil a odkázal Domáci potřeby Olomouc s uplatněným nárokem na řízení ve věcech občanskoprávních.